

1.06
282

ПРАВИЛНИК

УПРАВЕ ФОНДОВА

КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

- I. Хипотекарни послови
- II. Зајмови општинама, срезовима и окрузима
- III. Примање новаца под интерес

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

1899.

У. б. б
282

УНИВ. БИБЛИОТЕКА

И. Бр. 45292

УНИВ
ПРАВИЛНИК

УПРАВЕ ФОНДОВА

КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

Лука Ћеловић

БЕОГРАД

Luka Celović

БЕОГРАД

- I. Хипотекарни послови
- II. Зајмови општинама, срезовима и окрузима
- III. Примање новаца под интерес

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

1899.

Управни Одбор Управе Фондова Краљ. Србије, на основи тачке 12. чл. 69. и чл. 108. закона о уређењу Управе Фондова од 8. јула 1898. год., прописао је овај

ПРАВИЛНИК

І. Хипотекарни послови.

ОДСЕК І.

Услови за давање зајмова на непокретна имања.

Члан 1.

Управа Фондова даје зајмове на следећа непокретна имања у Србији :

1, на земљишта за подизање зграда, и то само у варошима и варошицама ;

2, на земљишта са зградама од тврдог материјала, на утврђеној регулационој линији ;

3, на земљишта пољопривредна : њиве, ливаде, винограде, воћњаке, забране, баштованцинице и томе слично, рачунајући само вредност чисте земље (чл. 7 закона). Поједини делови ових пољопривредних земљишта, на која се жели узети зајам, не могу бити мањи од једног хектара.

Члан 2.

Управа Фондова не сме давати зајмове :

1, на зграде подигнуте од мешовитог или слабог материјала ;

2, на зграде, које не дају приход по својој употреби, или им се приход не може стално одредити, као што су: болнице, позоришта, школе, изложбене зграде и томе слично;

3, на руднике и мајдане ма које врсте, као и на зграде, које служе рударским предузећима;

4, на острва као и земље покрај река, речица и потока, које би биле изложене поплавама, квару, ронењу и пренашању на друго место;

5, на друмске и сеоске механе (чл. 8. закона);

6, на зграде и земљишта за индустријска предузећа.

Члан 3.

Управа Фондова даје зајмове на залогу предмета изложених у чл. 1. — највише до половине њихове вредности (чл. 9. закона).

Члан 4.

Управа даје зајам на непокретно имање са интабулацијом — хипотеком — само на прво место, са интересом највише до 6% годишње (чл. 12. закона).

Члан 5.

Рок зајму не може бити дужи од тридесет и две године, но краћи може бити (чл. 13. закона).

Члан 6.

Зајам не може бити мањи од 1000. — динара. Зајмови ће се издавати редом, како су тражени (чл. 14. зак.).

Члан 7.

Управа Фондова издаје хипотекарне зајмове у готову новцу (чл. 15. зак.), а у монети какву када буде имала.

Члан 8.

Земљорадницима, који траже зајам од Управе, неће се узети у процену и давати зајам и на онај

део њихова имања, који им се по пропису § 471. тач. 4. грађ. суд. поступка изузима од пописа и продаје, али ће се и на њега ставити интабулација (чл. 16. закона).

Члан 9.

Кад се жели узети зајам на земљишта, на којима се налазе зграде од слабог или мешовитог материјала, на које по чл. 8. закона Управа не може давати зајмове, ставиће се интабулација и на поменуте зграде, пошто се и оне сматрају као саставни део залогe.

Члан 10.

Зграде, на које се жели од Управе узети зајам, морају бити осигуране против пожара код којег друштва за осигуравање, које је стекло право да може вршити те послове у земљи (чл. 11. закона).

ОДСЕК II.

Пријаве за зајам.

Члан 11.

Тражење зајма од Управе Фондова на непокретна имања, врши се написмено.

У том циљу попуњује се нарочита штампана пријава на којој се лепи таксена марка од 1.— динара.

У овој пријави а у одређеним рубрикама зајмотражилац има да изложи ове податке :

- 1, Име и презиме;
- 2, Завимање;
- 3, Место становања (тачно и изближе означено);
- 4, Суму зајма;
- 5, Време за које се зајам тражи;
- 6, Имање на које се зајам тражи. Но на имања, која припадају разним општинама или квартовима, не може се узети један зајам.

Члан 12.

Са пријавом за зајам, зајмотражилац је дужан поднети ове исправе :

1, Оригиналну тапију од имања на залогу кога се зајам тражи, као доказ о својини имања ;

2, Доказ, како је дошао до својине имања (да ли куповином, наследством итд.), ако се ово из тапије не види ;

3, Уверење пореског одељења на колики је приход од имања, које се жели заложити, плаћан порез за последњих 5 година, односно, ако је имање пољопривредно земљиште, у коју је класу за плаћање пореза оно увршћено.

О зградама, које још не постоје пуних 5 год. подноси се пореско уверење само за време, за које постоје.

За зграде, које су по закону о грађевинама од порезе ослобођене у времену када се зајам тражи, подноси се уверење о томе ослобођењу.

4, Доказ, да је плаћен порез за последње четворо-месечје ;

5, Накнаду за трошкове око оцењивања имања по чл. 10. закона о уређењу Управе и чл. 37. правила Управних.

Поред ових исправа, које су изложене од 1 до 4 имају се поднети још и ове :

а) *Кад се тражи зајам на зграде :*

1, Детаљан план главних и споредних зграда — ако таквих има — (пресек, темељ, фасада и сви спратови) израђен, у обичајеним размерама, од стране стручних лица (архитекта или инжињера државних, окружних или општинских) ;

2, Полису осигуравајућег друштва, код кога је обезбеђена зграда на случај пожара ;

3, Признаницу осигуравајућег друштва, да је последња премија за обезбеђење плаћена ;

4, Уверење општинско да се зграда налази на утврђеној регулационој линији.

б) *Кад се тражи зајам на земљишта за подизање зграда, или земљишта на којима се налазе зграде од слабог или мешовитог материјала :*

1, Ситуациони план дотичног земљишта, израђен од стручних лица — инжињера или земљомера;

2, Уверење општинско о утврђеној регулационој линији, која пролази поред земљишта на које се тражи зајам.

в) *Кад се тражи зајам на земљишта пољопривредна, и то од стране земљорадника :*

1, Уверење општинског суда, оверено полицијском влашћу, о томе, да је зајмотражиоцу поред имања, које нуди у залогу, остало још толико имања, колико му се по пропису § 471. тачци 4. грађанског поступка изузима од пописа и продаје. Код ових уверења мора полицијска власт потврдити и садржину њихову;

2, Ситуациони план земљишта, у обичајеним размерама, и прорачун површине израђен од стручних лица: инжињера или земљомера;

Ако међутим онај који тражи зајам на земљишта пољопривредна није земљорадник, онда се уместо уверења под 1 претходног става, подноси уверење о томе, да зајмотражилац није земљорадник.

Члан 13.

Сви планови који се подnose уз пријаву за зајам треба да су израђени на прозачној хартији (тако званој „Пауспалир“), или прозачном платну, и потписани од лица које их је израдило.

Члан 14.

Зајмотражилац је дужан поднети Управи још и друге исправе и доказе, ако их она затражи.

Члан 15.

Сви докази изложени у чл. 12. остају у Управи за све време док јој зајам не буде потпуно исплаћен. Но по жељи дужниковој Управа му може издати препис оригиналне талије његове, као и осталих докумената, на којима ће бити означено да се оригинал налази у Управи по зајму, који му је она издала (чл. 16. закона).

Члан 16.

Ако би Управа нашла, да у ма ком са пријавом поднесених докумената има нетачности или неверно изнесених података, којима се ишло на то да се Управа обмане, неће такве пријаве ни узимати у решавање, него ће зајмотражиоца без икаква обзира одбити и случај доставити надлежној власти на поступак.

Члан 17.

Кад жели да добије зајам лице које живи у задрузи, онда се претходно морају непосредно пред надлежним првостепеним судом изјаснити сви пунолетни задругари, а за малолетне њихови стараоци, да желе узети зајам, и тек пошто се њихов пристапак добије, може се тражити зајам.

Исто тако, ако има удовица или других лица која по закону имају права уживања на истим добрима, то се и она морају изјаснити да одобравају задужење.

Кад стараоци траже зајам за малолетнике, морају претходно издејствовати од надлежног старатељског судије одобрење, по коме могу да задуже непокретна добра малолетника (чл. 17. зак.)

Члан 18.

Пријаве за зајам предају се Управи Фондова у Београду.

Штампани обрасци за ове пријаве у Управи издају се по цену од дин. 0·20.

ОДСЕК III.

Оцењивање непокретних имања и оцењивачки одбори.

Члан 19.

Оцену вредности имања, на која се жели узети зајам од Управе Фондова, врши сама Управа Фондова, помоћу нарочитих својих повереника и органа (чл. 11. закона).

Члан 20.

У свакој вароши и варошици имаће Управа Фондова свој оцењивачки одбор, који ће вршити оцену имања на које се жели узети зајам.

Члан 21.

Оцењивачки Одбор састоји се најмање из 5 чланова. Но у већим местима, где је и избор већи, може се број ових чланова по потреби и увећати на толико чланова, колико Управни Одбор за потребно нађе, или се могу поставити и заменици.

За оцењивање имања потребна су најмање три члана одбора.

Члан 22.

Кад се тражи зајам од веће суме, Управни Одбор може, ако нађе за потребно, одредити и већи број оцењивача, а осим тога послати од своје стране и нарочитог стручњака, који ће заједно са члановима одбора извршити оцену.

Члан 23.

Оцењивању непокретних имања присуствоваће по могућетву и један чиновник Управе, извршилац или и који други, кога Управни Одбор за то одреди. Овај је чиновник деловођа одбора а учествује при оцењивању саветодавајућим гласом.

Члан 24.

У случају да се при вршењу оцене чланови одбора у своме мишљењу не сложе, то сваки члан има право да своје мишљење о вредности имања на протоколу одвоји.

Члан 25.

Чланови оцењивачког одбора у унутрашњости известиће се о оценама, које имају да изврше, преко најближег Управног филијала или агенције. Чланови ће тада споразумно утврдити дан кад ће оцену вршити и известиће одмах о томе непосредно Управу.

Дан оцене треба да је по могућству што пре одређен. Ако нема довољно чланова оцењивачког одбора на окупу, одбор ће и у том случају известити Управу, како би Управа могла предузети потребне мере да се оцена ипак што пре изврши.

Члан 26.

О дану који је оцењивачки одбор одредио ради оцењивања имања, известиће одбор зајмотражиоца и позваће га да се стави одбору на расположење ради давања потребних објашњења.

Ако би зајмотражилац био тога дана спречен да процени присуствује, може се по пристанку одборовом одложити оцена за који други дан, или, ако одбор не би могао пристати на то, може зајмотражилац одредити себи заменика, који ће га у свему заступити.

Члан 27.

Оцењивање имања врши се на овај начин:

Оцењивачки одбор уверава се пре свега о томе, да ли се имање слаже са поднесеним планом, и да ли су сви они податци о имању, које је потражилац зајма у своме опису изложио, тачни.

У случају сагласности потврђује исправност тих података на самом опису, а ако се опис или план

не слаже, онда ће одбор учинити у њима измене према правом стању. Ако би одбор стекао уверење, да је опис имања неверно представљен у циљу обмане, он је дужан да о томе нарочито извести Управу.

Затим приступа детаљном прегледу целокупног имања.

По извршеном прегледу попуњава поједине рубрике у свом извештају о извршеној оцени и одговара на сва питања, која се у извештају налазе. Ово попуњавање неће вршити на самом лицу места.

Члан 28.

Питања, на која оцењивачки одбор треба да одговори и која су изложена у протоколу о извршењу оцене, у главном су ова:

1, У каквом се стању налази имање (да ли је очувано или је занемарено и запуштено)?

2, Да ли и колики приход или кирију носи, или колики би приход могло доносити?

3, Како стоји са непокретним имањима у дотичном месту у опште; да ли им вредност опада или расте?

4, Да ли се имање добро обрађује и на каквом се месту оно налази (код пољопривредних имања); да ли је у близини села или места, друма, жељезнице, реке, речице итд.?

5, У коју је класу оценио имање порески одбор, и да ли по каквоћи одговара оној класи у коју је увршћено (код пољопривредних имања)?

6, Да ли имање није изложено квару, ронењу, поплавама и пренашању на друго место (код пољопривредних имања)?

7, Кад је зграда зидана?

8, За колику суму треба да је имање обезбеђено на случај пожара?

9, Шта вреди понуђено имање, посебице — ако се из више делова састоји — а шта укупно.

10, Да ли потражилац зајма има још и каквих других имања?

11, Каквог је карактера, угледа и понашања у грађанству потражилац зајма?

Члан 29.

Поред напред наведених питања, оцењивачки одбор ставља у рубрику за „примедбе“ и иначе каква важна саопштења, која би се тичала имања или потражиоца зајма и која су потребна, да их Управни Одбор узме у рачун при одређивању зајма.

Члан 30.

При оцењивању пољопривредних добара: шума, винограда, забрана, воћњака, њива, ливада, баштованциница и томе слично, узима се у оцену само вредност чисте земље, а никако и вредност онога што се на њој налази (чл. 7. зак.).

Исто тако при оцени земљишта на којима се налазе зграде од слабог материјала, узеће се у рачун само вредност дотичног земљишта.

Члан 31.

Пошто је оцењивачки одбор попунио све рубрике у своме извештају, он га потписује и шаље га одмах Управи Фондова на даљи поступак.

Члан 32.

При прегледу и оцени имања од стране оцењивачког одбора, потражилац зајма дужан је да одбору даје сва потребна упутства, која би се од њега затражила, и да све тако удесити, да одбор може имање темељно прегледати.

Члан 33.

Чланови одбора не могу оцењивати имање сродницима или ортацима.

Члан 34.

Потражилац зајма не може чинити изузеће за поједине чланове оцењивачког одбора.

Члан 35.

Рад оцењивачког одбора треба дотични чланови да чувају у тајности.

Члан 36.

Чланови оцењивачког одбора дужни су да од времена на време извештавају Управу о вредности непокретних имања, како у месту њихова становања тако и околини у којој оцењују имања.

Исто тако спада им у дужност да известе Управу и о томе:

а) ако би приметили, да је вредност коме имању, на које је Управа дала зајам, опала, те би требало тражити допуну залогe;

б) ако се заложено имање не одржава у добром стању;

в) ако би дужник учинио какву измену на имању, чиме би се вредност имања смањила;

г) ако би дужник какав део заложеног имања код Управе продао без знања и одобрења Управе.

Члан 37.

На име Управних трошкова за оцену имања и остало, сваки зајмотражилац дужан је да заједно са пријавом положи Управи:

За прву хиљаду — 20.— динара; за сваку даљу хиљаду још по 10.— дин. до 10.000.—; а преко 10 хиљада за сваку даљу хиљаду још по 2 динара.

Ови се трошкови рачунају од суме, која се на зајам тражи.*)

*) Трошкове за процену имања не полажу они, којима је од стране старе Управе већ решен зајам (чл. 114. закона).

Члан 38.

Чланови оцењивачког одбора имају за свој труд награду, и то за сваку извршену оцену: у варошима и варошицама по 10 дин., а у селима по 5 дин.

Ако се оцена врши изван места, зајмотражилац је дужан, да процениоцима стави подвоз на расположење.

Члан 39.

Ако Управа нађе да је извештај одборов непотпун, она ће га вратити одбору на поновну оцену имања, коју оцену одбор има бесплатно да изврши.

Члан 40.

Исто тако може Управа одредити у случају потребе и нову процену од стране других чланова одбора.

ОДСЕК IV.

Решавање о зајму.

Члан 41.

По пријему извештаја оцењивачког одбора о извршеној оцени, као и исправа, које су оцене ради биле томе одбору послате (планови и опис имања потражиоца зајма), прилажу се ова документа уз пријаву за зајам и цео предмет предаје се шефу правобранилачког одељења на проучавање.

Шефа поменутог одељења дужност је да пажљиво прегледа сваки поједини докуменат, који је потражилац зајма са пријавом својом послао и да се увери, да ли су исправни и у своме реду. У томе случају, на нарочито за то одређеном листу ставља примедбу, да су документа исправна. У противном случају пак, ако нађе да који докуменат није исправан или да фали, задржава предмет код себе и наређује, да се од по-

тражиоца зајма непосредно тражи, да се поједина документа допуне или исправе.

Члан 42.

Ако се тражење зајма одбије, онда се потражиоцу зајма враћају поднесена тапија и остале исправе, као и вишак, ако је какав од напред положене суме претекао (чл. 21. закона).

Члан 43.

Управни Одбор није дужан да потражиоцу зајма саопштава разлоге, са којих му тражени зајам није одобрен.

Члан 44.

О одобреном зајму извештава се зајмотражилац одмах написмено и саопштава му се како сума одобреног зајма тако и услови.

Зајмотражилац је дужан, да у што краћем року извести Управу о томе: да на одобрени зајам пристаје или не пристаје.

У исто време Управа враћа зајмотражиоцу и полису за осигурање, да би код осигуравајућег друштва издејствовао пренос на Управу и затим је поново Управи послао.

Члан 45.

По престанку на одобрени зајам, Управа ће написати облигацију и послати суду ради потписа од стране зајмотражиоца, потврде и интабулисања на прво место на имање зајмотражиочево, које у залогу даје.

Члан 46.

Пре него се интабулисање изврши, зајмотражилац је дужан набавити од полицијске власти уверење, да му имање није узето у попис.

Члан 47.

Све таксе и трошкове око издавања облигације, њеног потврђења и интабулисања код суда сноси сам зајмотражилац.

Члан 48.

Ако се ни за два месеца од како је дужник решењем извештен, да му је зајам одобрен и да је суду облигација ради потврде и интабулисања послата, кривицом дужниковом облигација не потврди и не интабулише, или, ако дужник после свршеног тога посла и после позива да зајам прими, ни за месец дана га не прими, одобрење се зајма онда поништава, а дужник је обвезан на одобрени зајам платити интерес, како за то прошло време од реченог извешћа до поништаја, тако још и за месец дана од поништаја унапред (чл. 14. зак.).

Члан 49.

Исто тако зајам се уништава и неће се извршити, и ако је облигација интабулисана: ако међутим залога опадне у вредности; ако зајмотражилац падне под стечај, или се Управни Одбор накнадно увери, да су извршењем зајма у опасности интереси Управе, или ако би зајмотражилац у међувремену умро.

Члан 50.

За доказ, да је интабулисање извршено и у интабулационе књиге уведено, дужан је зајмотражилац поднети Управи и извод из интабулационих књига дотичнога суда.

Члан 51.

По извршеном интабулисању, сва акта о траженом зајму долазе заједно са облигацијом поново у правобранилачко одељење, где се још једном тачно и пажљиво прегледају сва документа.

ОДСЕК V.

Исплата одобреног зајма.

Члан 52.

О исплати зајма извештава Управа зајмотражиоца написмено и одређује и дан исплате.

Члан 53.

Исплата зајма врши се у готову новцу, и то или на главној благајници у Управи Фондова, или код њених филијала и агенција у унутрашњости.

Члан 54.

При исплати зајма одбија се пре свега интерес за време од дана решења па до првога дана месеца што долази, а затим се наплаћује за прво полгође, по утврђеном амортизационом плану.

На пример: зајам је решен 15. новембра. У овом случају одбија се од одобрене суме зајма интерес прво за време од 15. новембра до 1. децембра, дакле за 16 дана, а затим интерес од 1. децембра до 1 јуна као прва рата интереса коју дужник унапред полаже.

Члан 55.

Интерес за давање хипотекарних зајмова одређује Управни Одбор. Овај интерес не може бити већи од 6% (чл. 12 зак.). Утврђена интересна стопа објављује се преко „Српских Новина“.

Нова стопа интереса не вреди за раније закључене зајмове.

Члан 56.

Зајам се исплаћује или самоме дужнику лично или његовом пуномоћнику, или онако како се зајмотражилац код суда изјаснио буде.

Члан 57.

Пријем зајма потврђује дужник односно пуномоћник на нарочитој признаници.

ОДСЕК VI.

Амортизовање (отплаћивање) зајма.

Члан 58.

Зајмови на залогу непокретних добара узимају се са обавезом, да се у извесном унапред утврђеном низу година врате Управи.

Зајмови се одобравају за време, које је зајмотражилац означио. Но оно ни у ком случају не може бити дуже од 32 год. (чл. 13. зак.).

Члан 59.

Плаћање бива у једнаким полугодишњим ратама унапред до потпуне исплате зајма. Износ ових рата одређује се према утврђеном року зајма и интересу по ком се зајам даје (чл. 13. закона).

Члан 60.

Према садашњој интересној стопи од 6% износи ће ануитет т. ј. интерес и отплата:

За време од 32 год. 7% годишње или $3\frac{1}{2}\%$ полу год. Ануитет — $3\frac{1}{2}\%$ полугод. — рачуна се свагда од првобитне суме зајма. Међутим прва рата ануитета обухвата само полугодишњи интерес, 3%, (без отплате) на цео зајам.

Члан 61.

Интерес и отплата полажу се полугодишње у овим роковима:

1. јануара	и	1. јула
1. фебруара	„	1. августа
1. марта	„	1. септембра
1. априла	„	1. октобра

1. маја и 1. новембра

1. јуна „ 1. децембра

сваке године до коначне исплате зајма. Рокови за исплату утврђују се према томе, који је од ових датума ближи датуму када је зајам решен, рачунајући свагда од дана решења унапред.

Но исто тако оставља се зајмотражиоцу да он од горњих шест рокова изабере оне који су му по- деснији.

Члан 62.

Ануитет се мора плаћати тачно о утврђеним роковима, и у монети, у којој је дужник зајам примио.

Члан 63.

Плаћање интереса без отплате или полагање мањих отплата него што је утврђено, неће се допуштати.

Члан 64.

Суме мање него што износи утврђени ануитет примаће се од дужника и одобриће му се само привремено. Таквом дужнику оставиће Управа рок, до кога јој најдаље има положити и остатак ануитета; ако то дужник не учини, сматраће се као да цео ануитет није на време положио и предузеће се против њега мере, предвиђене за овакве случајеве.

Члан 65.

Исплата ануитета или и целог зајма може се вршити како у готову новцу, тако и у извученим заложницама или обвезницама Управиним и купонима њиховим, којима је рок за исплату стигао (чл. 35. закона).

Члан 66.

Дужник може у отплату свога зајма положити Управи и већу суму него што износи дотична полу-

годишња отплата по утврђеном амортизационом плану. У овоме случају одбија се најпре интерес за дотично полгође, а вишак се употребљава у отплату зајма. Но овај вишак треба да је толики, да се њиме може измирити једна или више отплата без остатка. Овим унапред положеним отплатама може се дужник, ако жели, користити на тај начин, да о идућим роковима за плаћање ануитета не мора полагати и отплату него само интерес. Ово важи, разуме се, само за оне рокове, за које је дужник унапред положио отплату. Иначе, ако се не жели овим користити, мора и даље на онај остатак његова дуговања редовно о сваком року полагати цео утврђени ануитет све дотле, док не исплати цео дуг, пошто се учињеном отплатом само скраћује рок исплате зајма а никако не ремети утврђени ред за плаћање ануитета, нити се утврђени износ ануитета мења.

Члан 67.

Дужник може платити цео зајам и пре уговореног рока, само мора о томе извести Управу писмено на шест месеца пре плаћања; ако то не учини, платиће Управи на остатак дуга интерес за један месец унапред од дана плаћања (чл. 18. зак.).

Члан 68.

Ако је међутим дужник отказао на време зајам Управи, али га при том о утврђеном року није исплатио, онда ће се према таквом дужнику предузети све оне мере, које се предузимају према дужницима, који својим обавезама нису одговорили.

Члан 69.

Претварање краћег рока за исплату зајма у дужи може се извршити само по нарочитом одобрењу Управног Одбора.

О начину и условима за извршење овог продужења, решава Управни Одбор за сваки поједини случај.

Члан 70.

По коначном измирењу зајма, Управа ће скинути интабулацију са имања дужникова и вратиће му депоновању код ње тапију и остала документа.

Таксе и трошкове за ово поништавање интабулације сноси сам дужник.

Члан 71.

У случају да дужник не положи о року ма и један интерес и отплату, Управа ће га по истеку месец дана опоменути на његову обавезу и позвати, да јој у остављеном року положи заостали ануитет. За ову опомену наплаћује се од дужника по 5 дин.

Члан 72.

Ако се дужник овоме позиву Управином не одазове, и у остављеном му року не положи Управи дугујући ануитет, Управа ће таквог дужника тужити суду и тражити наплату целог дуга (чл. 51. закона).

Члан 73.

На ануитете, који се о року не положе, Управа ће наплатити од дужника и интерес за све време до исплате ануитета. Овај је интерес раван интересу што га Управа рачуна и на главницу зајма (чл. 50. зак).

Члан 74.

Пре него Управа приступи извршењу наплате свога потраживања, на основи судске осуде, она ће, било непосредно било преко надлежне полицијске власти, још једном позвати дужника да је измири у њеној тражбини.

Ако дужник ни за месец дана од дана кад му је позив саопштен не измири Управу у њеном потра-

живању, Управа ће приступити извршењу наплате продајом заложеног дужниковог имања (чл. 52. закона).

ОДСЕК VII.

Опште одредбе.

Члан 75.

Зграде заложене код Управе морају бити обезбеђене против пожара за све време трајања зајма.

Сва права по полиси за осигурање преносе се на Управу. Полиса се предаје Управи и остаје код ње за све време док зајам траје (чл. 11. закона).

Члан 76.

Суму, до које треба да је зграда обезбеђена, одређује Управни Одбор на предлог оцењивачког одбора.

Ако Управни Одбор нађе, да је зграда недовољно осигурана, зајмотражилац је дужан да на позив Управног Одбора суму осигурања повиси на суму коју Управни Одбор, буде одредио.

У противном случају Управа ће зајмотражиоцу отказати зајам.

Члан 77.

Премију за обезбеђење полагаће Управа осигуравајућем друштву за рачун дужника.

За плаћене премије за осигурање Управа ће привремено задужити дужника и наплатиће их првом приликом, при полагању анuitета (чл. 11. закона).

На плаћене премије Управа ће рачунати дужнику 6% интереса од дана ког је осигуравајућем друштву платила премију, па до дана измирења од стране дужника.

Члан 78.

Неплаћање ових премија Управи од стране дужника, Управа сматра као неплаћање анuitета, и

с тога ће против таквог дужника предузети одмах све оне мере, које су предвиђене за оне дужнике, који нису положили Управи ануитет о року.

Члан 79.

За зграде заложене код Управе, које би пожар поништио, Управа ће од дотичног друштва за осигурање наплатити припадајућу накнаду и издаће је дужнику или од једном, кад дужник доведе заложено имање у првобитно стање, или у ратама, према напредовању зидања (чл. 11. закона).

Члан 80.

Дужницима, који у року од две године од дана кога је Управа примила накнаду за осигурање, не би поставили заложено имање у првобитно стање, Управа ће отказати зајам и задржати примљену накнаду у отплату њеног потраживања, а за остатак тражиће наплату од дужника.

Ако би примљена накнада била већа од Управиног потраживања, послаће се вишак суду.

Управа има још право да, до наплате накнаде од друштва, тражи допуно обезбеђење или и наплату свога потраживања и из другог имања дужниковог (чл. 11. зак.).

Члан 81.

Кад дужник хоће заложено имање да прода, онда ће првостепени суд, који је надлежан за потврду преноса, изискати од Управе оригиналну тапију, потврдити на њој пренос, а осим тога, суд ће од купца који прима имање са теретом Управиним, узети изјаву, да он постаје дужник Управин за сву суму и да прима све обавезе првога дужника, па ће ту изјаву оверену судом у оригиналу послати са тапијом Управи.

Кад се имаће заложено Управи има да прода на јавној лицитацији за рачун кога другог, а не Управе, онда ће извршна власт изискати од Управе препис тапије и по њему узети имаће у попис и продати. Кад продаја постане извршна, првостепени суд, који има да изда купцу тапију, поступиће по наређењу прве тачке овога члана, ако Управа другаче не нареди.

Но ако купац у оба напред поменута случаја плати одмах купљено имаће, онда ће се оригинална тапија предати њему (чл. 22. закона).

Члан 82.

Кад дужник хоће да прода само један део свога имања које је код Управе заложено, дужан је да о томе претходно извести Управу и да тражи одобрење за продају. Управа ће тада решити да ли се продаја може у опште допустити или не, и одредиће и услове под којима ће само Управа на намеравању продају пристати. Услови ови обавезни су за дужника.

Кад дужник испуни све услове према Управи, које је она за продају поставила, Управа ће поднети суду оригиналну тапију да суд на њој прибележи да је извешан део имања на које тапија гласи продато и пренесено на купца његовог.

Члан 83.

Власник заложеног имања дужан је претходно извести Управу написмено о свакој знатнијој промени, коју на имању намерава учинити а која би мењала вредност нене залогe. Ако Управа нађе, да би се намеравањом променом смањила вредност заложеног јој имања, она има право тражити: или допуну залогe или наплату целогa дуга. Ово исто вреди ако дужник промену изврши а Управу о томе не извести (чл. 20. закона).

Члан 84.

Сва саопштења која Управа има да учини дужнику, или другом односно хипотекованог имања, чиниће непосредно препорученим писмом или преко власти. Повратан рецелс о послатом писму довољан је доказ о учињеном саопштењу о коме је када реч.

II. Зајмови општинама, срезовима и окрузима.

Члан 85.

Управа Фондова даје зајмове општинама, срезовима и окрузима:

- а) на залогу непокретних имања;
- б) на залогу приреза и прихода (тач. 5. члана 5. закона).

Члан 86.

Како за једну тако и за другу врсту зајмова потребно је, да се са пријавом за зајам поднесу ове исправе:

1) Надлежно решење за зајам и то: за општине од стране општинских зборова, а за срезове или округе од стране среских или окружних скупштина.

2) Одобрење надлежне претпостављене власти да се зајам може учинити.

3) Пуномоћије за она лица, која су овлашћена да зајам закључе и облигацију пуноважно потпишу.

Осим тога имају се поред ових исправа поднети са пријавом још и ове:

I. Ако се зајам тражи на непокретно имање:

а) Оригинална тапија о имању на залогу кога се зајам тражи, као доказ о сопствености имања.

б) Уверење пореског одељења, на који је приход од дотичног имања за последњих 5 година плаћан порез.

За зграде, које би законом о грађевинама биле ослобођене од порезе, уверење да су ослобођене.

в) Доказ да је плаћен порез за последње четворомесечје.

г) Детаљан план зграда (фасада, пресек, темељ и сви спратови) или ситуациони план пољопривредног земљишта, израђен у обичајеним размерама од стране стручних лица: инжињера, архитекта итд.

д) Полиса осигуравајућег друштва, ако се зајам тражи на зграде, и признаница о плаћеној последњој премији за осигурање.

ђ) Уверење, да се зграда или земљиште за подизање зграда налазе на утврђеној регулационој линији.

Ово уверење даваће општинама среске власти, а за срезове окружне власти.

е) Накнада за трошкове око оцењивања имања и решавања о зајму по чл. 37. ових правила.

II. Кад се тражи зајам на залогу приреза :

а) Највише решење, којим је прирез одобрен;

б) Уверење пореске власти, да је прирез који се нуди у залогу разрезан, и да се наплаћивање његово већ врши.

Члан 87.

На заложени прирез или приход, дужне су општине, срезови или окрузи да за рачун Управе ставе судску забрану.

Члан 88.

Све одредбе ових правила, које се односе на оцену имања, решавање о зајму, наплате ануитета и остале услове за давање зајмова на непокретна имања приватним лицима, важе у свему и за давање зајмова на непокретна имања општинама, срезовима и окрузима.

Члан 89.

Ако се тражи зајам на залогу већ постојећег прихода или приреза, онда се мора поднети оверен закључен рачун о томе, колико је за последњих 5 година по буџету било предвиђено дотичног прихода или приреза, а колико је од тога стварно наплаћено.

Ако се приход или прирез не наплаћује пуних пет година, онда за оно време од кад се наплаћује.

Члан 90.

Прирез или приход на залогу кога се од Управе тражи зајам, треба да је бар 25% већи, него што износи годишњи ануитет за зајам.

Овај вишак од 25% може бити гарантован и каквим другим приходом или прирезом.

Но ако би заложени прирези или приходи толико подбацили, да би и овај вишак био недовољан, општине, срезови или окрузи, дужни су, да плаћање ануитета гарантују Управи и другим прирезима или приходима.

Члан 91.

Општине, срезови и окрузи морају при састављању свога годишњег буџета свагда на првом месту уносити у буџет ануитет, који се има за дотичну годину платити Управи за узети од ње зајам. Најдаље до 1. априла сваке године морају општине, срезови и окрузи послати Управи један примерак надлежном влашћу одобреног буџета, као доказ, да су горњи услов испунили.

Ако би општине, срезови или окрузи пропустили испунити овај услов, Управа ће сматрати да је њено потраживање дошло у опасност, отказаће зајам и тражиће наплату надлежним путем.

Члан 92.

Зајмове окрузима, срезовима и општинама, на залогу приреза или прихода, може Управа давати изу-

зетно од чл. 13. зак. о уређењу Управином са роком исплате до 50 година (чл. 38. закона).

III. Примање новаца под интерес.

Члан 93.

Управа прима новац под интерес на уложне књижице.

Најмања је сума, коју управа прима под интерес на уложне књижице 1. — динар (чл. 42. закона).

Члан 94.

Интерес на новац, који Управа прима на улог, одређује Управни Одбор од времена на време.

Интерес се рачуна од првог радног дана који иде за даном, кога је улог положен.

Интерес се рачуна до 30. јуна и 31. децембра, а при исплати главнице до дана исплате.

Неподигнут интерес капиталише се 1. јануара и 1. јула сваке године (чл. 43. закона).

Члан 95.

На уложене суме мање од 10. — дин. не рачуна се никаква камата.

Члан 96.

Од обрачунате камате било за коначну исплату или за капиталисање одбиће се претходно припадајући порез за државу.

Члан 97.

При обрачуну камате месеци се рачунају по 30 дана.

Члан 98.

Улози се плаћају било сасвим, било делимично, по овој скали отказа, коју је утврдио Управни Одбор до даље одлуке :

до	500	динара	без	отказа			
од	500	до	1000	динара	5	дана	по отказу
„	1000	„	2000	„	10	„	„
„	2000	„	5000	„	20	„	„
„	5000	„	10000	„	30	„	„
„	10000	„	20000	„	45	„	„
„	20000	на	више	„	90	„	„

Сваки отказ мора да је у уложној књижици забележен и утврђен од стране одељења Управиног, које улоге прима.

Ну Управа може са улагачима и друге услове уговорити, како за враћање улога тако и за исплату камате.

Члан 99.

И Управа има права отказати улагачима њихове улоге, најмање на 15 дана унапред, с том последицом за улагаче, да им, ако своје улоге у отказаном року не изузму, престаје тећи интерес после тога рока (чл. 45. зак.).

Члан 100.

Уложне књижице могу гласити на име и на доносиоца (чл. 44. зак.).

Члан 101.

Сваки улагач добија уложну књижицу у којој ће се забележити: на кога гласи; број, под којим је први улог заведен у Управине књиге; сума сваког улога у бројевима и словима; дан кад је новац уложен; колико ће камате Управа плаћати и монета у којој је новац уложен.

Члан 102.

По једној уложној књижици не може се и сребро и злато улагати.

Члан 103.

Сваку уплату, отплату и исплату потврђује у уложној књижици својим потписом благајник и чи-

новних одељења за фондовне и приватне улоге у Управи.

Члан 104.

Кад се цео капитал исплати, мора се уложна књижица вратити и уништити.

Члан 105.

Капитал и интерес по уложним књижицама, које гласе на доносиоца, исплаћује Управа доносиоцу.

Исто тако исплаћује Управа и сваком оном који донесе уложчу књижицу која гласи на име, без даљег доказа, и сматра га за правог власника. Од овога правила одступиће се само онда, ако је улагач друкчије са Управом уговорио, или ако је предузет корак за амортизацију књижице, или ако је суд ставио забрану на примање по књижици (чл. 46. закона).

Члан 106.

Улагач, који изгуби уложну књижицу ваља то одмах да јави Управи и да тачно назначи број књижице и на кога је гласила.

Такву пријаву Управа ће прибележити у књигу улога и до коначне расправе судске неће издавати никоме ни камату ни улог.

Члан 107.

За уништење уложне књижице, важе наређења закона о грађанском поступку. Ради предузимања мера законског уништења уложних књижица, Управа ће издати улагачу на његов захтев извод изгубљене књижице из књиге улога; а кад јој улагач поднесе извршно решење судско, да је амортизација извршена, Управа ће поништити партију изгубљене и судом поништене књижице и издати улагачу нову уложну књижицу у коју ће пренети остатак улога старе књижице.

Члан 108.

За застаревање потраживања уложене главнице и камате важе прописи грађанског законика.

Члан 109.

Застарела потраживања припадају резервном фонду Управином.

Члан 110.

За сваку уложну књижицу наплаћује се од улагача по 1. — дин.

Члан 111.

Досадашњим улагачима Управиним замењиваће се, почев од 1. јануара 1899. год., издате им обвезнице и уложне књижице новим књижицама Управиним, у које ће се пренети салдо њихова потраживања тога дана.

Из седнице Управног Одбора Управе Фондова, држане на дан 27. јануара 1899. год.

